

Datum

13-04-2021

Onderwerp

Stand van zaken zonnevelden en nieuwe
initiatieven.

Uw kenmerk

PVE

Aantal bijlagen

1

Wat adviseert het college te besluiten?

- 1. Kennis te nemen van de stand van zaken met betrekking tot de vier initiatieven voor zonnevelden die zijn genoemd tijdens uw raadsvergadering d.d. 19-12-2019.*
- 2. In te stemmen met het in behandeling nemen van het plan voor het opwekken van zonne-energie op de geluidswal langs de A50 bij Herpen (Wilgendaal) en de pilot Zon op parkeerplaatsen.*

Wat is de aanleiding voor dit advies?

Op 19 december 2019 heeft uw raad de Nota Grootschalige opwekking van zonne-energie in Oss vastgesteld (hierna: de nota). Tegelijk met het vaststellen van die nota heeft uw raad aangegeven een viertal plannen in behandeling te willen nemen en te beoordelen aan de hand van de nota. In dit raadsvoorstel informeren wij u over de stand van zaken ten aanzien van de plannen. Tevens is afgesproken dat nieuwe plannen voor zonne-energie eerst aan u worden voorgelegd met de vraag of u zich erin kunt vinden om deze in behandeling te nemen. Daarom leggen wij nu enkele plannen voor zonnenvelden aan u voor, met het verzoek tot instemming om deze in behandeling te nemen:

- het plan voor zonnepanelen op de geluidswal langs de A50 bij Herpen
- twee mogelijke locaties voor de pilot Zon op Parkeerplaatsen.

De evaluatie en actualisatie van de Nota leggen we middels een apart raadsvoorstel aan u voor (Raadsvoorstel evaluatie en actualisatie nota grootschalige opwekking van zonne-energie in Oss).

Welk resultaat willen we bereiken?

- We willen u informeren over de stand van zaken met betrekking tot de lopende initiatieven zoals benoemd tijdens uw vergadering van 19 december 2019;
- We willen uw instemming om te kunnen starten met het project "zonnepanelen op de geluidswal A50 Herpen" en de Pilot Zon op parkeerplaatsen.

Welke argumenten zijn er voor dit advies?

1.1 Van de vier projecten worden er drie op dit moment verder uitgewerkt. Eén project heeft een andere invulling gekregen.

Tijdens uw vergadering van 19 december 2019 heeft u ingestemd met het in behandeling nemen van vier projecten voor grootschalige opwekking van zonne-energie. De stand van zaken van deze projecten is als volgt:

Zonnepark De Mun: Op 19 december 2019 heeft uw raad besloten om in te stemmen met het verlenen van de definitieve omgevingsvergunning voor zonnepark De Mun. Het College heeft deze vergunning op 24 november 2020 verleend. Dat besluit is gepubliceerd en heeft voor zes weken in het kader van beroep ter inzage gelegen. Gedurende deze termijn zijn twee beroepschriften ingediend: van de omwonenden en van IVN. De behandeling van deze beroepschriften wordt momenteel voorbereid en naar verwachting zal er in mei of juni 2021 een zitting bij de Raad van State plaatsvinden.

Zonnepark Valendonkstraat Berghem: Hierover is intensief gesproken met de initiatiefnemer. De eerste schetsplannen waren te intensief en hielden te weinig rekening met een goede inpassing. Daarop heeft de initiatiefnemer een andere ontwikkelaar in de arm genomen en werkt momenteel aan een bijgesteld plan binnen de kaders van de nota. Zodra er een plan ligt dat voldoet aan de nota en de omgevingsdialoog is gevoerd, kan de ontwerp-omgevingsvergunning worden aangevraagd en ter inzage worden gelegd.

Zonnepark RWZI: Op 7 januari 2021 hebben wij een concept ruimtelijke onderbouwing ontvangen. Deze wordt momenteel getoetst en besproken. Hierna kan de omgevingsdialoog worden gevoerd en kan de ontwerp omgevingsvergunning worden aangevraagd en ter inzage worden gelegd. Aangezien het gaat om een vergunning binnen een inrichting waarvan de provincie het bevoegd gezag is, moet de vergunning uiteindelijk bij de provincie worden aangevraagd.

Duurzaamheidspark Lith: Het gaat om een proefopstelling met verrijdbare zonnepanelen in combinatie met onderzoek naar teelt onder de panelen. Aanvankelijk had de initiatiefnemer een opstelling van ruim een hectare in gedachten, maar dat bleek bedrijfseconomisch niet haalbaar. Vandaar dat het initiatief is ingetrokken. De initiatiefnemer is op dit moment zijn concept op een kleinere schaal (ca 800 m²) op een andere locatie aan het uitwerken. Hiervoor is inmiddels een tijdelijke vergunning voor vijf jaar verleend.

In totaal hebben deze lopende projecten de volgende omvang:

Naam	Netto zonnepaneel oppervlak	Aantal panelen	Opgesteld vermogen	Energieproductie*
De Mun	6,7 ha	16.452	5.429 KWp	Ca 4600 MWh/ 0,017 PJ
Valendonkstraat	1,4 ha	5.364	1.716 KWp	Ca 1450 MWh/ 0,005 PJ
RWZI Oijen	3.1 ha	11.648	4.650 KWp	Ca 4000 MWh/ 0,014 PJ
Duurzaamheidspark Lith	800 m ²	282	77 KWp	Ca 65 MWh/ 0,00023 PJ
Totaal	11,3 ha	33.746	11.872 KWp	10.115 MWh/ 0,036 PJ

* factor 0,85 van opgesteld vermogen

2.1. Het initiatief voor Zonnepark Geluidswal A50 Herpen is concreet genoeg om dit aan u voor te leggen.

Het plan omvat de plaatsing van circa 1.7 ha zonnepanelen op beide zijden van de geluidswal. Daarbij is het de bedoeling dat de panelen in eigendom en exploitatie komen van een nog op te richten energie-coöperatie uit Wilgendaal/Herpen en daarmee 100% lokaal eigendom worden. Hiervoor worden door Buurkracht verkenningen uitgevoerd. De geluidswal is gelegen op een reststrook in stedelijk gebied. De geluidswal is gemeentelijk eigendom. Onze afdeling Vastgoed is akkoord met dit plan. We dragen als gemeente dus direct ons steentje bij. Het plaatsen van de zonnepanelen kan gepaard gaan met ontwikkeling van de groenzone naast Wilgendaal fase 2. Uit de eerste verkenningen is gebleken dat er zowel technisch als financieel sprake is van een haalbare businesscase. In totaal gaat het om circa 8000 panelen met een totaal opgesteld vermogen van 2640 KWp en een energieproductie van circa 2244 MWh/0,008 PJ (uitgaande van een factor 0,85 van het opgesteld vermogen).

2.2. In het kader van de Pilot Zon op parkeerplaatsen zijn twee locaties concreet in beeld.

Het gaat daarbij om:

- Parkeerplaats Oostwal (ca 20 parkeerplaatsen);
- Parkeerplaats Osseweg Berghem, bij het sportpark (ca 200 parkeerplaatsen).

In bijlage 1 is een overzicht van de locaties opgenomen met luchtfoto en globale aanduiding van de zonnepanelen. Overigens gaat het hier om een eerste locatiestudie. Bij de keuze voor een geschikte locatie speelt naast omvang en ligging, vooral het huidige of toekomstig gebruik van parkeerplaatsen een rol. Het overkappen van parkeerplaatsen kan immers ten koste gaan van andere (bestaande of toekomstige) functies, zoals markten, kermissen of andere evenementen. De uiteindelijke afweging is aan de afdeling Vastgoed.

De verdere verkenning en uitwerking voor de plaatsing van zonnepanelen boven parkeerplaatsen op gemeentegrond en stimulering van zonnepanelen boven parkeerplaatsen van bedrijven komt in een apart voorstel naar u toe, evenals het benodigde budget voor de feitelijke realisatie. De ervaring opgedaan met de twee nu voorliggende projecten kan worden gebruikt als input voor de verdere uitwerking.

2.3 De plannen passen binnen de uitgangspunten van uw besluit met betrekking tot de invulling van de RES-opgave en de verkenning Duurzame Polder van 28 januari 2021.

Op 28 januari 2021 heeft uw raad een besluit genomen met betrekking tot de invulling van de RES-opgave en de verkenning Duurzame Polder. In dat besluit is aangegeven dat de RES-opgave (0,93 PJ aan duurzame energieopwekking in 2030) zal worden ingevuld door middel van zon-op-dak, zon-op-reststroken, zon op gemengde gronden, windmolens op Elzenburg-De

Geer en windmolens in Duurzame polder. Tevens is besloten dat we terughoudend zijn met zonnevelden op waardevolle gronden, geen zonnevelden binnen het verkenningsgebied van de duurzame polder toestaan en niet actief op zoek gaan naar eigen gemeentelijke grondposities voor energieopwekking. De geluidswal en de parkeerplaatsen vallen onder de categorie reststroken/gemengde gronden.

2.4 Er lopen nog andere verkenningen naar andere projecten, maar die zijn nog niet concreet genoeg om aan u voor te leggen of volgen hun eigen besluitvormingstraject.

Zoals gezegd wordt er op dit moment gewerkt aan een verdere verkenning en uitwerking voor de plaatsing van zonnepanelen boven parkeerplaatsen op gemeentegrond en stimulering van zonnepanelen boven parkeerplaatsen van bedrijven. Dat komt in een apart voorstel naar u toe. De nu genoemde drie locaties gelden als een eerste locatiestudie en mogelijke pilot. Andere initiatieven zoals zonnepanelen bij bedrijventerrein De Bulk en bij Elzenburg de Geer zijn op dit moment nog niet zodanig concreet om hier al aan u voor te leggen. Bovendien vragen deze projecten goede afstemming met de taskforce uitbreiding bedrijventerreinen.

Zoals uit verkenningen blijkt zijn de mogelijkheden voor zonne-energie binnen stedelijk gebied, in gemengde gebieden en middels dubbel ruimtegebruik beperkt.

De afgelopen jaren zijn er diverse verkenningen uitgevoerd naar de mogelijkheden voor zonne-energie op diverse locaties. Veel van deze locaties die in eerste aanzet geschikt lijken voor zonne-energie blijken in de praktijk lastig te ontwikkelen. Enkele voorbeelden zijn:

- De voormalige *stortplaats langs de N329 (Voorste Heide(vuilstort)/de Put van Hofmans(puinstort))*: deze stortplaatsen zijn niet in eigendom en beheer van de gemeente maar eigendom van een particulier/bedrijf. In het kader van de aanleg N329 is hier reeds gesproken over de realisatie van zonnepanelen. De gesprekken hierover hebben echter niet tot het gewenste resultaat geleid.
- *Zon langs snelwegen*: langs snelwegen is een bermstrook van 4 meter nodig voor vangrail, bebording, onderhoud e.d. Daarbuiten zijn mogelijkheden voor zon. Deze stroken zijn eigendom van Rijkswaterstaat en in onze regio zeer smal, dus mede daardoor is er weinig ruimte. Bovendien moet het gaan om een snelweg 'in ruste'. Wellicht dat er potentie is voor zon rondom knooppunt Paalgraven, maar dat moet dan gekoppeld worden aan MIRT A50. Zon op geluidsschermen is vaak minder eenvoudig dan het lijkt. Bestaande constructies zijn hier niet op berekend, zowel qua gewicht als optimale zoninval. Dit is vooral een optie bij de bouw van nieuwe constructies zoals bijvoorbeeld bij het project Zonneveld geluidswal A50 bij Herpen.

- *Zon in/langs waterwegen:* Zon in/langs de Maas zijn geen opties. Drijvende panelen kunnen de bij tijd en wijle zeer hoge stroomsnelheid van de Maas niet aan. Datzelfde geldt voor zonnevelden in de uiterwaarden. Bovendien staat het ontwikkelen van zonnevelden in de uiterwaarden op veel plekken haaks op de natuurontwikkelingsdoelstellingen of recreatieve ontwikkelingen zoals bij de Lithse Ham.
- *Zon binnen stedelijk gebied en op parkeerplaatsen:* het moet echt gaan om “vrije” gebieden. Dus gebieden die niet incidenteel of structureel voor evenementen zoals een markt of kermis worden gebruikt of waarbij een overkapping of zonnepanelen niet de verkeersfunctie belemmert (met name voor vracht- of busverkeer). Ook moet er een goede dialoog met omwonenden, belanghebbenden en belangvertegenwoordigers zoals wijk- en dorpsraden worden gevoerd. Het benutten van parkeerplaatsen in openbaar gebied heeft immers ruimtelijke impact. Bovendien moet de locatie voldoende groot zijn om ook echt bij te dragen aan de energieopgave. Het aantal vrije open ruimtes van een aantal hectares is beperkt. De kansen en belemmeringen en de rol van de gemeente bij stimulering van zon op parkeerplaatsen worden in een apart voorstel nader uitgewerkt.

Wat zijn tegenargumenten of risico's?

1.1 Ook zonnevelden roepen weerstanden op

Het zijn niet alleen initiatieven voor windmolens die op weerstand stuiten. Dat geldt ook voor zonnevelden. Dat hebben wij inmiddels zelf ervaren bij zonneveld De Mun. Ook in bredere kring zijn zonnevelden omstreden o.a. vanwege het ruimtebeslag, het beslag op het netwerk en de kosten daarvan. De ruimtelijke weerstand is het minst bij reststroken en aan infrastructuur gekoppelde initiatieven zoals de in dit voorstel genoemde initiatieven

2.1 De netwerkproblematiek speelt in toenemende mate op bij zonneveld-initiatieven

Het Nederlandse netwerk is niet berekend op de toenemende opwekking van zonne-energie. Dat leidt er plaatselijk toe dat aansluiting een probleem is. Bij elk initiatief moet worden nagegaan of c.q. wanneer aansluiting gerealiseerd kan worden.

2.2 Het beleid voor zon op parkeerplaatsen moet nog verder worden uitgewerkt.

In onze bestemmingsplannen is aangegeven welke functies (doeleinden) zijn toegestaan in een gebied dat is aangewezen als parkeerplaats. Het opwekken van duurzame energie hoort daar niet bij. Dat betekent dat er beleidsregels moeten worden gemaakt voor het beoordelen van deze en toekomstige vergunningsaanvragen en participatie door de omgeving. Ook in de

kosten voor de realisatie van beide projecten is niet voorzien. Zowel het beleid als budget en capaciteit volgt in een apart voorstel na de eerste verkenning van de haalbaarheid.

2.3 Zonnepaneel-initiatieven van beperkte (netto-)omvang zijn exploitatie-technisch lastig.

Het besluit van 28 januari 2021 biedt ruimte aan zon-op-reststroken en zon op gemengde gronden. Dat zijn doorgaans kleinere percelen waar geen grootschalige initiatieven van 25 ha of meer kunnen landen. Echter in de huidige marktomstandigheden met aflopende subsidies en toenemende schaalvoordelen als gevolg van kostprijzdalingen verschuift de haalbaarheid van de businesscase naar steeds grootschaligere projecten. Dat zijn ook de projecten die qua energie opgave echt zoden aan de dijk zetten. Die ruimte wordt er in Oss op dit moment niet geboden.

Waar moeten we rekening mee houden?

a. Financiën

Aan instemming met dit advies zijn geen kosten verbonden. Eventuele financiële consequenties van het zonnepark geluidswal A50 Herpen komen in het definitieve projectvoorstel aan de orde, evenals de verdere uitwerking van het project Zon op parkeerplaatsen.

b. Communicatie

Wij zijn voortdurend in contact met initiatiefnemers over hun projecten. Communicatie over het zonnepark geluidswal A50 Herpen loopt via het project zelf.

c. Uitvoering

Van de vier projecten uit de eerste nota worden er drie nu uitgewerkt zoals beschreven. En afhankelijk van uw instemming wordt ook het project zonnepark geluidswal A50 verder uitgewerkt. De uitwerking van zon op parkeerplaatsen volgt via een apart voorstel.

d. Overlegd met

Initiatiefnemers, buurkracht (zonnepark op de geluidswal A50).

Samenvatting

Op 19 december 2019 heeft uw raad besloten om een viertal projecten voor zonne-energie in behandeling te nemen. Eén project is inmiddels vergund (Zonnepark De Mun) en van één project is de vergunningverlening concreet in voorbereiding (Zonnepark RWZI). Zonnepark Valendonkstraat wordt op dit moment door de initiatiefnemer verder uitgewerkt en

Duurzaamheidspark Lith is in een kleinere vorm als pilot vergund met een tijdelijke vergunning voor vijf jaar. Intussen zijn ook de mogelijkheden voor een zonnepark op de geluidswal langs de A50 bij Herpen verder uitgewerkt en dit lijkt haalbaar. Voor de pilot Zon op parkeerplaatsen willen wij graag de verdere locatiestudie oppakken. Vandaar dat wij instemming vragen voor deze plannen.